

Sygn. I C 1047/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Lidia Kopczyńska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Elżbieta Marciniak

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2019 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko P. L.

o zapłatę

orzeka

I. zasądza od pozwanego P. L. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 4.047,52 zł (cztery tysiące czterdzieści siedem złotych pięćdziesiąt dwa grosze) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 05.05.2018 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego P. L. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 1.120 zł (jeden tysiąc sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1047/18

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w B., reprezentowany przez radcę prawnego A. C., w pozwie złożonym w dniu 16 maja 2018 r. wnosił o zasądzenie od pozwanego P. L. na jego rzecz kwoty 4047,52 zł. Swoje roszczenie powód wywodził z art. 395§2 k.c. - umownego prawa do odstąpienia od umowy- zastrzeżonego podczas zawarcia umowy pożyczki. Ponadto powód wnosił o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska powód podniósł, iż zawarł w dniu 23 stycznia 2018 r. z pozwanym umowę pożyczki nr (...). Powód w dniu 24 stycznia 2018 r. wypłacił pozwanemu kwotę 4000 zł tytułem pożyczki, przekazując tę kwotę na wskazany rachunek bankowy. Zgodnie z zapisem umowy pozwany złożył w dniu 6 lutego 2018 r. oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Oświadczenie zostało złożone w zastrzeżonym w umowie terminie 14 dni od zawarcia umowy, jednakże pozwany równocześnie nie zwrócił uzyskanej w ramach umowy kwoty 4000 zł. Pożyczkodawca pismem z dnia 3 kwietnia 2018 r. wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 4047,52 zł, na którą składa się: wypłacona a nie zwrócona kwota pożyczki oraz odsetki liczone zgodnie z punktem 7.4 umowy. Ponieważ pozwany nie zapłacił należności, powód wystąpił z niniejszym pozwem.

W odpowiedzi na pozew pozwany P. L. przyznał, że zawarł umowę pożyczki z powodem oraz otrzymał z tego tytułu kwotę 4000 zł. Pozwany nie kwestionował wysokości dochodzonej pozwem kwoty. Ponadto przyznał, że

dotychczas nie spłacił dochodzonej pozewem należności. Jako przyczynę wskazał brak środków i zgłosił gotowość spłaty należności w ratach (stanowisko k. 39 akt).

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. z siedzibą w B. zawarł w dniu 23 stycznia 2018 r. z pozwanym P. L. umowę pożyczki nr (...). Powód w dniu 24 stycznia 2018 r. wypłacił pozwanemu kwotę 4000 zł tytułem pożyczki, przekazując tę kwotę na wskazany rachunek bankowy (dowód: umowa k. 29-35 akt).

W punkcie 7 umowy strony ustaliły, iż pożyczkobiorca ma prawo odstąpić od umowy bez podania przyczyny w terminie 14 dni od podpisania umowy. W myśl pkt 7.3 umowy w razie spełnienia świadczenia przez pożyczkodawcę przed upływem terminu do odstąpienia, pożyczkobiorca zobowiązany jest do zwrotu otrzymanych środków w terminie 30 dni od dnia złożenia formularza o odstąpieniu od umowy i nie zwrócenia otrzymanych w tym terminie środków. Zgodnie z pkt 7.4 umowy pożyczkobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek w wysokości 1,08 zł naliczanych od całkowitej kwoty pożyczki za każdy dzień od dnia wypłaty pożyczki do dnia zwrotu środków. Po upływie terminu do zwrotu środków pożyczkobiorca jest zobowiązany do zapłaty odsetek za opóźnienie (dowód: umowa k. 31 akt).

Zgodnie z zapisem umowy pozwany złożył w dniu 5 lutego 2018 r. oświadczenie o odstąpieniu od umowy, które powód otrzymał 6 lutego 2018 r.. Oświadczenie zostało złożone w zastrzeżonym w umowie terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy, jednakże pozwany równocześnie nie zwrócił uzyskanej w ramach umowy pożyczki kwoty 4000 zł (dowód: oświadczenie k. 48 akt, wyjaśnienia pozwanego P. L. k. 39 akt).

Pożyczkodawca pismem z dnia 3 kwietnia 2018 r. wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania kwoty 4047,52 zł, na którą składa się: wypłacona a nie zwrócona kwota pożyczki oraz odsetki liczone zgodnie z punktem 7.4 umowy (dowód: wezwanie k. 47 akt).

Pozwany nie kwestionował wysokości dochodzonej pozewem kwoty. Ponadto przyznał, że dotychczas nie spłacił dochodzonej pozewem należności, ze względu na swoją trudną sytuację majątkową. Powód zgłosił gotowość spłaty należności w ratach, chociaż do chwili obecnej żadnej kwoty nie zapłacił (dowód: wyjaśnienie powoda k. 39 akt).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o złożone dokumenty oraz wyjaśnienia pozwanego P. L. k. 39 akt.

Sąd uwzględnił dołączone do akt dokumenty i wyjaśnienia pozwanego. Autentyczność i treść dokumentów nie była kwestionowana przez strony i nie budziła również wątpliwości Sądu. Przedłożone dokumenty rzeczywiście były sporządzone, w ich treść nie ingerowano, nie były przerabiane, a ponadto strony zgodnie przyznały, iż doszło do skutecznego złożenia przez pozwanego oświadczenia o odstąpieniu od umowy. Bezspornym była również okoliczność, że kwota dochodzona pozewem była prawidłowo wyliczona przez powoda. Pozwany powyższego nie kwestionował i zapewnił o chęci zwrotu świadczenia, z tym że w ratach.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 395 k.c. można w umowie zastrzec, że jednej lub obu stronom przysługiwać będzie w ciągu oznaczonego terminu prawo odstąpienia od umowy. Prawo to wykonywa się przez złożenie oświadczenia drugiej stronie. W razie wykonania prawa odstąpienia umowa uważana jest za nie zawartą. To co strony już świadczyły, ulega zwrotowi w stanie niezmienionym, chyba że zmiana była konieczna w granicach zwykłego zarządu.

Powyższe zastrzeżenie zostało wprowadzone przez strony do umowy pożyczki zawartej w dniu 23 stycznia 2018 r.. Był również oznaczony termin w czasie którego będzie możliwe skorzystanie z tego prawa. Strony zastrzegły umowne prawo odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od chwili zawarcia umowy. Pozwany skorzystał z prawa odstąpienia od umowy i w określonym terminie tj. w dniu 5 lutego 2018 r. złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Powód potwierdził, że oświadczenie zostało złożone w ustalonym w umowie terminie, jednakże wobec nie zwrócenia przez

powoda pożyczonej kwoty 4000 zł, wnosił o zasądzenie tej kwoty z odsetkami w kwocie 47,52 zł liczonymi do chwili wezwania do zapłaty zgodnie z pkt 7.4 umowy.

W razie wykonania prawa odstąpienia umowa uważana jest za niezawartą (art. 395 § 2 k.c. zdanie pierwsze). Skutkiem odstąpienia od umowy jest wygaśnięcie stosunku prawnego z mocą wsteczną – ex tunc i zniesienie dotychczasowego obowiązku świadczenia („zniweczenie umowy”, zniesienie umowy ze skutkiem wstecznym). Moc wsteczna oznacza powrót do stanu, jaki istniał przed zawarciem umowy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 lipca 2008 r. V ACa 199/08, Biul. SAKa 2008, nr 4, s. 27; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1992 r., II CRN 104/92, LEX nr 9088). Mamy więc tu do czynienia z fikcją prawną – polegającą na przyjęciu, że umowę uważa się za niezawartą (F. Błahuta (w:) Kodeks..., s. 940).

W niniejszej sprawie, wobec skorzystania przez pozwanego z umownego prawa odstąpienia od umowy, po złożonym przez niego w określonym terminie oświadczenia o odstąpieniu od umowy, pozwany był zobowiązany do zwrócenia otrzymanego świadczenia tj. kwoty 4000 zł wraz z odsetkami ustalonymi w kwocie 47,52 zł wyliczonymi zgodnie z punktem 7.4 umowy. Zastrzeżenie w umowie obowiązku poniesienia ustalonych odsetek w przypadku odstąpienia od umowy, można interpretować jako karę umowną.

Gdy strony zastrzegą w umowie kary umowne na wypadek odstąpienia od umowy, wówczas zgodnie z zasadą utrzymania w mocy postanowień umowy, które zgodnie z wolą stron mają działać nawet po rozwiązaniu umowy – istniał będzie obowiązek zapłaty kary umownej. Takie zastrzeżenie umowne dokonane zostaje na wypadek zniweczenia węzła obligacyjnego z określonych przyczyn i ma ze swej istoty zastosowanie dopiero w razie zaistnienia tego zdarzenia prawnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 lipca 2008 r., V ACa 199/08, Biul. SAKa 2008, nr 4, s. 27; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2004 r., V CK 411/04, Izba Cywilna 2005, nr 10, s. 48; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2005 r., II CK 72/05, M. Praw. 2006, nr 22, s. (...); wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2007 r., III CSK 288/06, OSP 2009, z. 4, poz. 39; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2004 r., II CK 261/03, niepubl.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd uwzględnił żądanie powoda i zasądził od pozwanego dochodzoną pozwem kwotę 4047,52 zł.

Jak wynika z art. 476 zdanie pierwsze k.c., dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Zgodnie zaś z art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Ponadto na podstawie art. 482. § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Pożyczkodawca pismem z dnia 3 kwietnia 2018 r. wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania kwoty 4047,52 zł. W tej sytuacji, w myśl art. 455 k.c., Sąd zasądził dochodzoną pozwem kwotę z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 maja 2018 r., zgodnie z art. 359§ 2 k.c. i z żądaniem pozwu.

W treści wyroku Sąd nie zamieścił odrębnego punktu odnośnie oddalenia wniosku pozwanego o rozłożenie należności na raty, mając na uwadze stanowisko wyrażane w doktrynie.

Odmowa rozłożenia świadczenia na raty albo wyznaczenia terminu do spełnienia świadczenia nie wymaga odrębnego orzeczenia w sentencji wyroku, lecz powinna być umotywowana w uzasadnieniu (K. Piasecki (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., t. 1, red. K. Piasecki, s. 1504, Przemysław Telenga (w;) Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania cywilnego).

Sąd w ogóle nie może umorzyć należności, a jedynie ma prawo do rozłożenia należności na raty. W niniejszej sprawie Sąd nie uznał za zasadne rozłożenie zasądzonej należności na raty. Możliwość taka wynika z art. 320 k.p.c., zgodnie

z którym w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przesłanką do rozłożenia świadczenia na raty jest pozytywna prognoza odnośnie spłaty, bowiem celem uregulowania z art. 320 k.p.c. jest zapewnienie dłużnikowi możliwości spłaty zadłużenia. W niniejszej sprawie pozwany odstępując od umowy, aż do chwili wydania wyroku nie zapłacił nawet w części należności dochodzonej pozwem. Taka postawa pozwanego wskazuje na to, że należność rozłożona na raty nie będzie przez niego spłacana w przyszłości w ratach. W tej sytuacji, ze względu na dotychczasową postawę pozwanego, Sąd uznał za niecelowe rozłożenie należności na raty.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt II wyroku, zgodnie z zasadą wyrażoną w trybie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.

Na koszty składają się: opłata sądowej, którą uiszczył powód – 203 zł oraz koszty zastępstwa procesowego - wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 900 zł, których wysokość wynika z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1667), 17 zł opłaty od pełnomocnictwa.

Z tych względów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie: (...)